

Ilm – o-qar bu-loq,
Ilm – yo-nar chiroq .

Maqollar mazmuni tushuntiriladi.

Qizil kitob haqidagi matn o`qitiladi.

Qizil kitob – noyob kitob. Unga yo`qolib borayotgan hayvonlar, qushlar, o`simliklar nomlari kiritilgan.

Rasm asosida suhbat o`tkazish tavsiya etiladi. Suhbatda bu kitob qanday kitob ekanligi va ularga kiritilgan ayrim hayvon va o`simliklar haqida ma`lumot berish kerak.

Daftar bilan ishlash: (10 daqiqa)

1. *Qq harfini tegishli rangga bo`yang. Nega shu rangni tanlaganingizni ayting.*
 2. *Qaldirg`och so`zining chizmasidan [q] tovushining o`rnini aniqlang va tegishli katakni bo`yang.*
 3. *Quyosh so`zning chizmasini chizing.*
 4. *Berilgan namunadan bosma Qq harfining bosh va kichik ko`rinishini avval nuqtalar ustidan so`ng o`zlari yozing.*
 5. *So`zlarni avval nuqtalar ustidan so`ng mustaqil yozadilar.*
 6. *Bo`g`inlarga mos bo`g`in tuzib so`z hosil qiling.*
- Quduq, quloq, quruq buloq, quloq, qoloq.

Darsga yakun yasash:

- Qanday tovush bilan tanishdingiz?*
- Mashg`ulotda nimalarni eslab qoldingiz?*
- Bugungi darsda sizga nima yangilik bo`ldi?*
- Qaysi topshiriqni bajarishga qiynaladingiz?*

34-mavzu: [q] tovushi. Qq harfi yuzasidan amaliy topshiriqlar

Dars maqsadi:

- [q] tovushining talaffuzi va Qq harfining bosma shakli yuzasidan amaliy topshiriqlar bajaradilar;
- so`zlardan [q] tovushining o`rnini aniqlashni o`rganadilar;
- so`zni bo`g`inga bo`lib, undagi tovushlar sonini aniqlaydilar;

**Tayanch so`zlar:** tez aytish, [q] tovushi ishtirokidagi so`zlardan tovushlar sonini aniqlash chizmasi.

Didaktik materiallar: rasmi va bo'g'inli kartochkalar, kesma harflar.

Darsning borishi:

I.Kirish qismi (5 daqiqa)

Faollashtirish mashqi:

Kalendar : O'quvchilardan bugungi kun sanasi so'raladi.

Kim ko'p mashqi: O'qituvchi bir nafasda qa, qo bo'g'inini kim ko'p aytishni so'raydi.

-Bugun siz bilan "Kim ko'p" mashqini o'tkazamiz. Bir nafasda kim ko'p qa-qo bo'g'inini ayta oladi.

Asosiy qism (40 daqiqa)

1.Amaliy topshiriq bajarish: (5 daqiqa)

O'qituvchi kesma harflar yordamida q harfi ishtirokida 5 ta so'z hosil qilishni so'raydi.

Kesma harflaringiz yoramida o'rgangan harflarimiz bilan so'zlar tuzing. Tuzgan so'zlaringizni partadoshingizga o'qib bering.

Amaliy topshiriqni muhokama qilish:

- *Qanday so'zlar tuza oldingiz?*
- *Partadoshingiz qanday so'zlarni tuza oldi?*
- *Partadoshingiz tuzgan so'zlar orasidan qaysi birlari siz tuzgan so'zlar orasida yo'q?*

2.Mavzuni mustahkamlash: (10 daqiqa)

Harflar tasmasidan o'tilgan harflar esga olinadi.

O'qituvchi [q] tovushini so'zlar orasidan qanday aniqlashni tushuntiradi. Unli tovushlar to'siqqa uchramasligi, cho'ziq aytilishi va unli tovushlarni chizmada shartli ravishda qizil rangda belgilanishini, undosh tovushlar talaffuzda to'siqqa uchraydi, qisqa aytiladi uni shartli ravishda ko'k rang bilan berilishi aytiladi.

Doskada bir so'zni o'quvchilar bilan birga muhokama qiladi.

qatiq(rasmi)- bo'g'inga bo'linadi 2 bo'g'in, 1-bo'g'inda nechta tovush borligini aniqlaydi. 2 ta tovush. 2-bo'g'inda 3 ta tovush. Q harfining o'rni 1-va 5- katakda ekanligi aniqlanadi. Shu katakni ko'k rangga bo'yaladi.

Darslik bilan ishlash: (10 daqiqa)

Darslikda berilgan rasm asosida so'z tahlili chizmasi birgalikda bajariladi.

Rasmga qarang. Q harfi qatnashgan so'zlarni topib, ularga mos chizma chizing.

Qo'ziqorin, qirg'ovul so'zlarining chizmasi doskada o'quvchilarga chizdiriladi.

1. Ko'rsatma yo'nalishlar orqali so'zlarni hosil qiling va ularni ketma-ket o'qing. (Yoqa, qator...)
2. Bo'g'in va u ishtirok etgan so'zlar jamlanmasini navbatma-navbat o'qing. Ular yana qaysi so'zlarda ishtirok etishini ayting.
3. So'zlarni o'qing.

4. Tez aytishni o'qing. (O'qituvchi yoki o'qishni biladigan o'quvchi o'qiydi)

Qora qarg'a dorga qo'ndi,
Dorni cho'qib, qag'illab qo'ydi.

Qirq quyon oq, qirq biri qora.

Tez aytishni tez-tez aytishni
tushuntiriladi. O'quvchilar bilan
mashq qilinadi.

Daftar bilan ishlash: (10 daqiqa)

1. Har bir so'zda bo'g'inlar soni nechta bo'lsa, shuncha yulduzchani bo'yang.
2. Rasmlar nomini ayting. Bitta tovush bilan farqlanadiganlarini aniqlab, bir xil rangga bo'yang. (qo'y-qo'l, quyosh-quyon, bola-lola)
3. So'zlar bilan berilgan arifmetik amallarni bajaring. Yangi so'zlarni yozing. (qora, qanot, quloq, quduq)

Darsga yakun yasash:

- Qanday tovush bilan tanishdingiz?
- Mashg'ulotda nimalarni eslab qoldingiz?
- Amaliy mashqlardan qaysi birini siz o'zingiz mustaqil bajara oldingiz?

35-mavzu: [s] tovushi. Ss harfi

Dars maqsadi:

- [s] tovushining talaffuzi va Ss harfining bosma shakli bilan tanishadilar;
- [s] undosh tovush ekanligini bilib onladilar.
- so'zlardan [s] tovushining o'rnini aniqlashni o'rganadilar;
- so'zni bo'g'inga bo'lib, undagi tovushlar sonini aniqlaydilar;

Tayanch so'zlar: Samarqand, [s] tovushi

Darslik

[q] tovushi. Q q harfi 34-dars

Rasmga qarang. Q harfi qatnashgan so'zlarni topib, ularga mos chizma chizing.

yo ba ta laq qa ror tor tiq yiq

toq	o'r-toq	yuc	qu-yuc
noq	tir-noq	moq	ir-moq
roq	ta-roq	loq	bu-loq
yoq	ta-yoq	qob	ni-qob

oq	u-loq	to'q-moq	yu-ma-loq
aql	qa-lam	qay-moq	du-ma-loq
qalb	iq-bol	qar-moq	qur-ba-qa

Tez aytish

Qora qarg'a dorga qo'ndi,
Dorni cho'qib, qag'illab qo'ydi.
Qirq quyon oq, qirq biri qora.

45